

מחשבת בלעם – ניתוק מהחיים הארציים

"להבין מחשבתם של בלעם ובלק... ונראה הענין דהנה במד"ר ואגרשנו מן הארץ איני מבקש אלא לגרשם שלא יכנסו לארץ. ולכאורה אינו מובן מה איכפת ליי לבלק, הלא לא על המואבים הלכו, ומה ענין לו אם יכנסו לארץ או לא.

אך הנה תכלית הכוונה שיבואו ישראל לארץ היא שיקיימו המצוות התלויות בארץ, ומזה יזדכך גם החומר שבארץ ויתקדש כל כדור הארץ, וכמ"ש אדומו"ר הר"י זצלה"ה מגור השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם, הכוונה שיעשו מהארץ שמים, ומובן שאז כל השפע היי כולו קדוש, ואו"ה המתפרנסים מהתמצית היו ג"כ צריכים להיות נכנעים לקדושה. כי באם לאו לא יהי להם שום שפע כלל, ואז היו מוכרחים לעזוב את דרכם הרשע והמטונף למען יהיו ראויים לקבל שפע מהקדושה ובאם לאו לא היו יכולים לקבל כלום, וכמו שיהי באמת לעתיד לבוא כמבואר בזכרי' (י"ד) והי אשר לא יעלה מאת משפחות הארץ אל ירושלים להשתחוות וגוי ולא עליהם יהי הגשם. וכך היתה הכוונה שכן יהי תיכף בבוא ישראל לארץ. אך מפאת החטא לא זכו עדיין ישראל לזה עד ביאת משיחנו בב"א. וזה הי' רצון בלק שלא יכנסו לארץ רק ישארו במדבר, אף שיסתופפו תחת ענני הכבוד ושיאכלו המן וישתו מי באר, אך דבר לא יהי להם מעוה"ז למען ישאר עוה"ז בחומריותו ויוכלו הם האו"ה למלאות תאוותיהם החומריות בדברים רעים, ובלעם שרצה... שלא יכנסו לארץ ולא יקיימו המצוות התלויות בארץ, ...מצוות מעשיות שעושה הגוף, ובאם לא יכנסו לארץ יחסרו להם המצוות המעשיות, כי כל המצוות המעשיות עיקרן הן בארץ, ...ואף שיזכו לעולם הנשמות לא יזכו לעוה"ב שהוא בגוף ונפש. כן הי' רצונם.

ובאמת כי תכלית ביאת האדם לעולם הזה היא לעסוק במצוות מעשיות כי לנשמה לא חסרו השגות אף טרם בואה לעולם הזה, ובואה לעולם הזה הוא רק לזכך את הגוף גם כן, וכל הארץ ומלואה לא נבראו רק בשביל ישראל שנקרא ראשית. וזה שאמר בלעם בעצמו אח"כ ושיבח את ישראל מי מנה עפר יעקב, אלו המצוות שמקיימין בעפר לא תחרוש בשור ובחמור, כלאים, אפר הפרה, עפר סוטה, ערלה, ומספר את רובע ישראל... היינו אפ"י דברים שהן בתכלית החומריות יש כח בישראל לעשותם כולם קודש, היפוך כוונות בלעם ובלק ימ"ש שלא יהיו שייכים לישראל עניני החומר, אך אדרבה גם כל חומר בעוה"ז שייך לישראל, אבל לא ח"ו ליקח אותם לעצמם להתגשם בהם רק הכל עבור כבוד השי"ת, ובתפלה שמתפללין בר"ה וביוהכ"פ זכרנו לחיים אנו אומרין למענד אלקים חיים. וכן בברכת המזון ואל יחסר לנו מזון לעולם ועד בעבור שמו הגדול" (שם משמואל בלק תר"ע)

"עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו. כבר דקדקנו ואמרנו טעם למה לא אמר העם כמו שהזכירם בכל הפרשה וכאן הזכירם בשם קהל. ונראה עוד לומר שעיקר פחדם הי' מפני הכח הכללי שבישראל, שכל האומות הן ענפין מתפרדין וישראל הם גוי אחד בארץ, וע"כ איתא במדרש שאמר ואגרשנו מן הארץ איני מבקש אלא לגרשם שלא יכנסו לארץ, כי ארץ ישראל היא המאחדת את הכלל ולא נתערבו עד שעברו את הירדן... וע"כ אמר עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו, היינו מפני כח הקהילה שבישראל בזה יכולין לנצח את הכל. וכן הוא באמת כשישראל מתאחדין למטה שורה עליהם ענין כנסת ישראל למעלה..." (שם משמואל בלק תרע"ג)

"...שבלק לא הי' מבקש אלא לגרשם שלא יכנסו לארץ, וחשב שיתרצה השי"ת להניחם לעולם במדבר להיות נזונים במן ובאר על התורה ועל העבודה, ודבר לא יהי להם כלל עם עוה"ז, הכלל

שחשב להפריד את הגשמיות מן הרוחניות, ושיהי' לישראל הרוחניות לבד ולהם הגשמיות.

...היפוך הכוונה האלקית שיכנסו לארץ, ובקיימם המצוות התלויות בארץ יקדשו את כל כדור

הארץ כמו שיהי' לעת"ל ב"ב, ובלק ובלעם נתיראו מזה שאם גם הגשמיות תהי' קודש יהיו מוכרחים כל האומות לעזוב את תאותם המגונה ולהכנע לקדושה כמו שיהי' לעתיד שנאמר (זכרי' י"ד) והי' אשר לא יעלה מאת משפחות הארץ אל ירושלים להשתחות וגוי' ולא עליהם יהי' הגשם, והם בחרו יותר למלאות נפשם תאוות רעות מלהיות נכנע לקדושה.

...ואהרן בעובדא שושבינא דמטרוניתא להעלות את ישראל להיות דבקים באביהן שבשמים עד שגם גופם יהיו קודש, וע"כ ענני כבוד בזכות אהרן שמקיף גם על הגוף והנפש יחד, ואשר חכמים הגידו בשבח מעלת מצות סוכה דוגמת ענני כבוד שהאדם כמו שהוא כולו עם חומר ואף הרגלים שבו שהן המדרגה הפחותה ביותר נכנסות לתוך המצוה, והוספנו לומר שהרי אפי' כשהוא ישן שלא נשאר בו אלא קיסטא דחיותא לבד והעיקר אז הוא הגוף נמי מקיים המצוה, ולא עוד אלא שכל מצות סוכה נזכרה בדברי חכז"ל בענין שינה, ישנים תחתיו, ואין ישנים תחתיו, להורות על מהות המצוה שהיא לקדש גם הגוף, בזכות אהרן שבעובדא משך שפע קדושה להתפשט גם על החומר והגוף שיהי' כולו קודש, וכשמת אהרן נסתלקו ענני כבוד...

קליפתו של סיחון התגברות כח החומר שבל יאיר בו ענין קדושה אלא יהי' מתגשם והולך... ולפי האמור יובן מה שהרשעים הללו החרישו כל ארבעים שנה ולא התעוררו לקראת ישראל, כי בעוד אהרן קיים שבעובדא שלו משך ענין אלקי גם בכל הגשם וחומר הארץ שהיתה התפשטות קדושה על הכל יחד כנ"ל לא הי' להם שום מקום לחשוב להפריד הגשמיות מהרוחניות, אלא אחר שמת אהרן חשבו שמעתה אין מי שיעמוד כנגד בדבר הזה" (שם משמואל בלק תרע"ב)

"מי מנה עפר יעקב וגוי'. ברש"י אין חשבון במצוות שהם מקיימים בעפר לא תחרוש בשור ובחמור, לא תזרע כלאים, אפר פרה ועפר סוטה וכיוצא בהם. ע"כ.

נראה לפרש שכוונת הרשעים הללו היתה להפריד הגשמיות שלא יהי' בה שום חלק רוחני וקדושה, ויטלו ישראל החלק הרוחני לבד אפי' לישב תחת ענני כבוד ולאכול מן, והם יטלו את הגשמיות מטונף בטנופא דהאי עלמא. ...היפוך הכוונה אלקית לעשות מהגשמיות רוחניות. ושיתקדש שם חומר הארץ, והיינו ע"י שישראל עוסקים בדברים הגשמיים בקדושה ובטהרה בזה מכניסים קדושה גם לגשם, והם רצו להכניס כחות הטומאה בכל הדברים הגשמיים עד שבלתי אפשר יהי' לישראל להתקדש בעשותם הדברים הגשמיים. והנה במדרש (במדב"ר פי י"ז סי' ה') לא הניח הקב"ה דבר שלא נתן בו מצוה לישראל יצא לחרוש לא תחרוש בשור ובחמור, לזרוע לא תזרע כרמך כלאים וכן בכל דבר ודבר, והיינו שמצות התורה שיש בכל דבר ודבר אינה מניחם להתגשם, כי ההלכות שבתורה מבערין את כל כחות הרע המגשמים, וע"כ תמצא שבענינים שהם מגשמים ביותר יש בהם מצוות והלכות ביותר, עבודת האדמה מגשמת את האדם כבמדרש (ב"ר פי ל"ז) שלשה הם שהיו להוטין אחר האדמה ולא נמצא בהם תועלת קין נח ועוזיהו, וע"כ יש מצוות רבות והלכות מרובות כל סדר זרעים, ...וכן משא ומתן ניתן כל סדר נזיקין, לעומת שמצוות ספר תורה תפילין ומזוזה וציצית שאין בה שום הנאת הגוף להתגשם בהן אין בה אפי' משנה מיוחדת, א"כ מחמת המצוות וההלכות שמבערין את כחות הרע, לשוא כל עבודת הרשעים האלה להכניס כחות הטומאה בדברים הגשמיים, וזהו כשראה מצוות שהן מקיימין בעפר רפו ידיו ונהפכה הקללה לברכה (שם משמואל בלק תרע"ד)